

Розробка методичних рекомендацій із виділення особливих цінностей для збереження: практичний досвід

Роман Волосянчук,

Голова Національної Робочої групи з розробки стандартів FSC

Вебінар «Реалізація потенціалу експертів і консультантів з питань
цінностей довкілля у сфері FSC сертифікації»

29 квітня 2024 р.

High Conservation Value Forests (HCVF) - Особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗЛ)

- Усі ліси містять довкільні та соціальні цінності, такі, як оселище дичини, захист водозбору або археологічні пам'ятки тощо.
- Якщо ці цінності вважаються **надзвичайно або критично важливими**, цей ліс можна визначити як **особливо цінний для збереження ліс (ОЦЗЛ / HCVF)**.
- Ключем до виявлення особливо цінних для збереження лісів є **концепція особливої цінності для збереження (ОЦЗ)**, яка переміщує фокус від конкретних категорій лісу (праліс, старовіковий, ...) чи методів заготівлі деревини (вид рубки, технологія,...) до цінностей, які роблять ліс особливо важливим.
- Концепцію ОЦЗ було розроблено FSC та вперше опубліковано в 1999 році для використання в лісовій сертифікації.
- Ця концепція все частіше використовується і для інших цілей:
 - збереження та планування природних ресурсів,
 - адвокація,
 - ландшафтне картографування,
 - закупівельні політики великих компаній тощо.
 - Почала з'являтися у дискусіях і політиках державних установ та інституційних донорів.

Категорії ОЦЗ:

1. Високий рівень біорізноманіття, що є значущим на глобальному, регіональному чи національному рівнях включно із ендемічними видами, видами під загрозою зникнення (RTE) тощо).
2. Великі екосистеми ландшафтного рівня або мозаїки екосистем, значущі на глобальному, регіональному або національному рівні, де життєздатні популяції [майже] всіх видів мають природну структуру розповсюдження та рясності.
3. Рідкісні або загрожені (RTE) екосистеми або оселища, рефугіуми.
4. Основні екосистемні функції у критичних ситуаціях (захист водозборів, запобігання ерозії, ...).
5. Місця чи ресурси, що є визначальними для задоволення основних потреб місцевих громад (наприклад, засоби для існування, медицини, ...)
6. Місця, ресурси, оселища чи ландшафти, що є визначальними для традиційної культурної ідентичності місцевих громад.

High Conservation Value Forests Toolkit - Посібник з особливо цінних для збереження лісів

4

- Розроблений ProForest у 2003 р., в рамках співпраці WWF та ІКЕА у лісових проєктах
- Адаптація для України – з 2006 р.
- За участю науковців:
 - ІБ ім. Холодного
 - ІЗ ім. Шальгаузена
 - ІЕК
 - УкрДНІЛГА
 - УНЛТУ
 - Львівського, Луганського, Ужгородського НУ
 - Державного природничого музею
 - ГО «Екосфера»
 - ДКЛГ тощо.
- В рамках WWF/IKEA Project "Responsible Forest Management for Sustainable Development ...".

HCVF Toolkit - Посібник з ОЦЗЛ

- **Польове тестування:**
 - Закарпатська обл.
 - Харківська обл.
 - Чернігівська обл.
- **Консультації з широким колом експертів**
- **Перша редакція – 2008 р.**
- **Четверта редакція – 2013 р.**
- **Містить:**
 - **Загальні положення (поняття, загальна схема виявлення та виділення, ...)**
 - **Методики визначення всіх категорій і під-категорій ОЦЗЛ, з пороговими значеннями**
 - **Рекомендації щодо ведення лісового господарства в ОЦЗЛ та їх моніторингу**

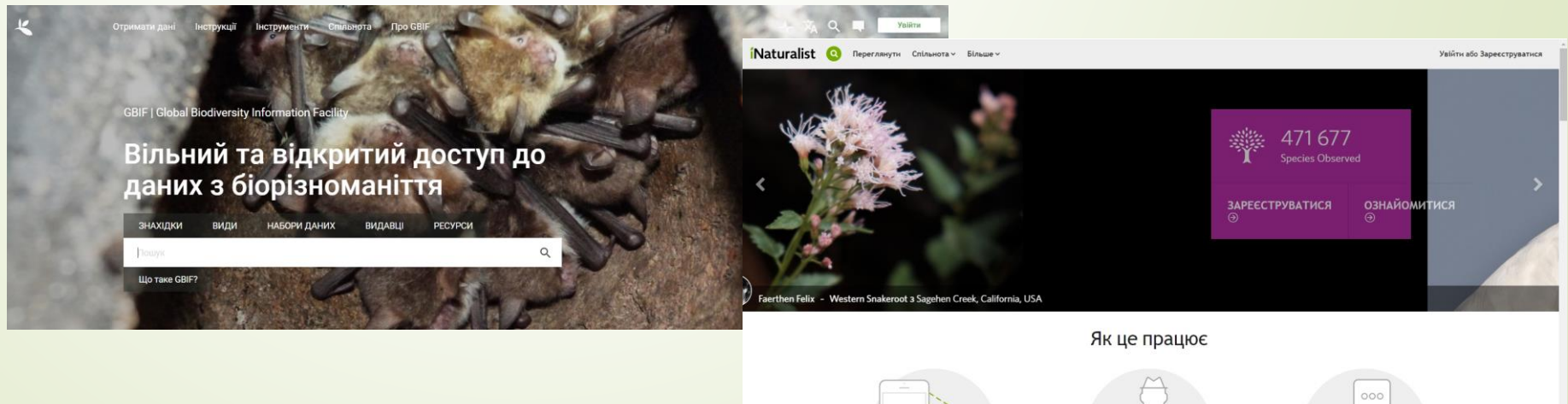
Співробітництво WWF та ІКЕА з лісових проектів.
Партнерство для сприяння лісовому господарству, що викликає довіру

*Особливо цінні для збереження ліси:
визначення та господарювання.
(Практичний посібник для України).*

*High Conservation Value Forests Toolkit.
A practical Guide for Ukraine*

Основні підсумки і висновки:

- У перших редакціях фокус був на лісових екосистемах, видах, оселищах тощо. З часом охоплюється ширше коло об'єктів.
- Перші редакції передбачали значний обсяг польових наукових досліджень, які багато в чому дублювали роботу профільних наукових установ.
- Створення веб-ресурсів з базами даних біорізноманіття (GBIF, iNaturalist, UkrBIN тощо) значно полегшує роботи з виявлення ОЦЗ.
- Сфера застосування розширюється на нові сектори (морські екосистеми, аквакультура, пальмова олія, депонування вуглецю, ...), розвиваються методики і системи управління (HCV Screening Guide, 2019; EU taxonomy for sustainable activities, 2020, ...) => необхідність оновлення національного Посібника.

Дякую!

Roman Volosyanchuk,

+380 96 534 30 54

volosyanchuk@yahoo.com

Skype: volrom